

Z potulek světem.

(Přel. F. K. Fiedler.)

Chicago, to město zahrad, na které jsem byl skoro dychtiv, mne nezklamalo. Byl jsem tu jednou, asi před 22. lety, ale ovšem tenkrát a nyní jest velký rozdíl. Skoro se mi zdá, že bych se ani neměl pouštět do popisu dojmů, jaké na mne učinilo, proto že je mé péro na to slabé, ale nechťsi. Chicago má asi 1,800,000 obyvatelů a jest rozloženo asi na 180 čtverečních milch. Reka dělí Chicago na tři díly a sice: Severní, Jižní, a Západní. Spojení všech tří udržuje se asi 63. pohyblivými mosty a třemi tunely, Washington, La Salle a Van Buren, jimiž projíždí lanové káry. Chicago si zaslouží název "město zahrad," neboť kol něho jakož i v městě samém rozkládá se asi 20 větších a menších parků. Nejkrásnější z nich jest ovšem Lincoln Park, v rozloze asi 300 akrů, na břehu jezera a podél ulice North Clark. Čarokrásně působí na pozorovatele zde rostlinstvo všeho druhu, od sedmikrásky až na tropické palmy. Zoologická část jest též bohatě zde zastoupena. Lincoln Park má 7 mostů, z nichž vyvýšený most u jezera poskytuje čarokrásný pohled na jezero klidné, tím více však na rozbourené. Zde nalézá se též 5 uměleckých a nádherných pomníků. V roce 1891 daroval majitel pouličních kár, Yerkes, Chicagu elektrickou fontánu a divuplně krásy této spatřit možno v úterý a v pátek u večer.

South Park jest pojmenován pro parky Washington a Jackson as 600 akrů rozlohy, ve kterém rozkládalo se "Bílé město" v roce 1893 a nyní Fiedlerovo museum v kterém lze spatřiti některé pozůstatky z minulých výstav a každý si může prohlédnout toto báječné místo v sobotu a v neděli zdarma. Taktéž posud jsou tu 3 lodě, Chicagu darovány na památku, které znázorňují lodě, po kterých plul Křištof Columbus, když objevil Ameriku. Jsou to: Santa Maria, Pinta a Nina.

Na západní straně jsou parky Humboldt as 200 akrů, Garfield Park 185 akrů a tak zvaný "český" Douglas Park v rozloze as 180 akrů. V poslednějším nalézá se velká tělocvična, jakož i plovárna.

Mimo těchto jmenovaných jest zde mnoho menších parků, jakož i pěkných boulevardů. Mezi komisy západních parků nalézá se také již po dlouhý čas Čech, a sice přítomně právník C. B. Pavlíček a mnoho našich krajanů nalézá tu dobré zaměstnání. Sešel jsem se tu s p. Fr. Brožičkem, mým spolužákem z Humpolce v Čechách.

Nejpopulárnější předměstí Chicaga jest Riverside, kam každou neděli zavítá mnoho krajanů, hledajících ve stinných stromech na zeleném trávníku odpočinku a zábavu přátelskou.

Z nesčetných nebetyčných budov připomínám pouze následující: Auditorium, Great Northern Hotel, W. C. T. U. building, Fisher, Chamber of Commerce, Unity building a král všech: Masonic Temple. To jsou budovy 10 až 20 poschodí vysoké. Na ulici State rozkládají se velkoobchody tak zvané Department Stores, kam mnoho našich krajanů odnáší své peníze a své vlastní české obchody zanedbává, jako Siegel and Cooper, Rotschild & Co., The Fair, Marshfield a Boston Store. Na Lake Front nalézá se budova umění a tu oko lidské kochá se v krásách jaké dovedná ruka sochařova a kouzelný štětec malířů nám předvádí. Bylo by bezúčelné zmínovat se o jiných veřejných budovách o nichž se již mnoho psalo a tudíž od těchto upouštím a zmíním se o našich krajanech v Chi-

cagu. To je všeobecně známo, že Chicago ze všech měst této země má nejvíce Českého obyvatelstva a sice po Praze nejvíce. Ono sice se říká, že Vědeň v tom ohledu snad Chicago předstihuje; to by snad mohlo býti číselně, ale pochybují že národně. Chicago má 75 až 80 tisíc Čechů přistěhovalců a jich dítek. Počet spolků českých jest tu nesmírný, skoro k nespočítání, na několik set. Plzeňský Sokol, Patronát Školy, Slovanská Lípa, Čechie a jiné spolky mají tu své pěkné síně, nepočítaje mnohé soukromé. Všude život, všude ruch národní. Což ale je to všechno platno, když největší pýchou jest a zůstává přece jen — Národní hřbitov. Zní to jaksi osudně, ale pravdou to je. Ovšem, že mohou na býti hrdými všim právem. Jest velký park a přece to město mrtvých! Než vstoupíš na hřbitov, již brána hřbitovní nádherně zbudovaná lahodí oku tvému. Hroby jsou ozdobeny nákladnými náhrobkami (zhotovenými ponejvíce rukou českých sochařů) jakož i pestrou flórou, vypěstovanou uměleckým zahradníkem p. Ině. Co tu krásy a nádhery báječné. Člověk cítí se býti v krásné zahradě, jen opodál větvě sklánějící se smutečně vrby a nerušený klid upomíná člověka, že jest na hřbitově.

O českých obchodech a velkoobchodech lze se zmíniti jen částečně poněvadž je jich zde tak velké množství, že byste dojísta neměli místa ku zmínce o všech. Mezi velkoobchody patří známá firma Korbel & Bros. Ti vlastní na 12. boulevardu sklad výtečných vín z vlastních vinic v Kalifornii a laskavostí obchodovodoucího p. J. Fučíka prohlédl jsem sobě rozsáhlé jejich vinné sklepy, jakož i okusil vskutku znamenitého vína. Zde též jest největší český pivovar v Americe, zvaný nyní Atlas. Pivovar vlastní akciová společnost, jejíž hlavními podílníky jsou pp. Vopička & Kubín. Kolářek střížní obchod, velká továrna na rámečky p. Kličky, železárna p. Brady, oděvní závod p. J. J. Dvořáka a mnoho jiných velezávodů českých, jaké jinde nikde nevidí. O každém zvlášť zmíniti se nelze.

Ze síni Sokolských zvláštní zmínku zasluhuje síň Plzeňského Sokola s plovárnou, která slouží ku cti nejen sboru samému, ale i všem Čechům Chicagským. Česká Arena jest krásný útulek pro unaveného člověka na 12. ul. naproti Douglas Parku atd. Laskavostí pana Bujárka, našeho bývalého jednatele v Chicagu a pana Karla Veselého, mého dobrého kamaráda a spolužáka, byl sem proveden nejlepší částí Chicaga a okolí, začož jim vše děkuji. Pan Veselý provozuje tu právníctví a musím doznat, že jsem byl překvapen, jaký talent a výmluvnost p. Veselý má. Když přijel do Chicaga, věnoval se holičství, později začal obchod doutníkářský, ale poněvadž toužil po vyšším vzdělání školním, navštěvoval právnícký odbor university a po složení zkoušek právnických byl jmenován zápisníkem klerkem vyššího soudu a po tříletém úřadování nabyl velkou praxi. Bude nepochybně zajímaví mnohé čtenáře zpráva o p. Jurkovi, kterýž jest parkovním dohlížitelem a pan V. Kazda správcem okresní budovy, kterýž zaměstnává přes 100 lidí a většinou samé Čechy.

JESTLI plet Vaše není zdravou, učíte ji tak. **HEISKELL'S OINTMENT** to učiní. Vyléčí všechny kožní nemoci — lišej, eczemu, vyrážku a t. d. Jestli nemoc má původ v zárodech v krvi, vezměte dvě ne tři **HEISKELL'S PILULKY** denně. Jistí krev.

Ointment 50c. Pilulky 25c. Lékárníká nebo pošlou od **JOHNSTON, HOLLOWAY & CO.** 531 Commerce St., Philadelphia, Pa.

OD NAŠICH DOPISOVATELŮ

PERRY, Oklahoma. — Ctěná red. — Prosíme o laskavé otištění následujících dalších zpráv došlých z Nicaragu.

J. E. Doležal, záp.

Pearl Lagoon, Nicaragua, S. A. Jak jsem se již dříve zmínil, kraj tento jest též velmi přispůsobivý k pěstování tabáku. Dobře se tu daří a jest znamenitě jakosti, může se tu pěstovat třikrát do roka; schází zde jen člověk, který by pěstování té byliny dobře rozuměl. Libra tabáku listového prodává se za \$1.50. Zde kouří každý, ani ženské nevyjímaje, umějí si velmi zručně a čerstvě vyrobiti doutník neb cigaretu, jak koho chuť napadne. Zde by dělal člověk schopný velké peníze, vůbec zde jsou nevyčerpatelné zdroje bohatství a nevím kde by se mohly najít lepší. Vím skoro jak si to tam u vás představujete, ale zcela jinak budete myslet až sem přijedete. Na začátek kdo má alespoň \$200, může sobě lehce založit základ k bohatství, ba kdo by uměl se omezit, může i s méně začít. Z věrohodného pramene jsem se dověděl, že jeden člověk za jeden rok může velmi lehce vysázet 10,000 stromků India Ruber, které dají při prvním čepování v šesti neb sedmi letech po desíti librách každý strom čisté gumy a čím starší a větší strom, tím poměrně každé čepování vydává víc. Přítomně se prodává po 80 ctech, libra zdejší měny a není třeba k tomu jiného stroje jak machety. Guma lehce vzchází. Zdejší pomůcký kraj bude obrácen v gumovníkové sady velice v krátkém čase; že až posud je jich málo sázeno, toho je příčina ta, že stromů bylo v hojnosti po lesích a nerozumným čepováním zničili jejich velice a spotřeba gumy stále stoupá. Jak v předešlém dopise jsem podotkl, není se čeho obávat, že by výrobek tento v ceně klesl. Teprv první člověk sází jich zde větší počet totiž 50,000 a každý si to může lehce vypočítat: libra po 80 ctech, tak co asi za první rubrovou žen utřít. Jen se lidé nebojte, že vám piší nepravdu, směle chci vybidnouti každého, jak se poměry v Soustátí vynacházejí atd., jest to zde proti Soustátí pravý ráj, obzvláště co se podniká týče, až se ale zalidní ty bohaté roviny a krásné lesy, tak tato krajina bude skutečným rájem.

Předešle jsem se zmínil o divoké zvířeti, která obývá pustiny zdejšího kraje, pročež si je dovolím pojmenovat od repetice. Tapir, divoká prasata, jelen, dvojitý druh srnců, antilopy (v horách), dvojitý druh krůt, více druhů koroptví, slepic a též mnoho druhů vodního ptactva: kachen, hus, labutí, volavek, krkanů atd. Řeky zdejší nevychnou jako u vás, každý potok a řeka oplývá hojností ryb a raků (ryby jsou tu výborné), tak že kraj tento pro honce je nevyčerpatelný. Též je tu jaguar, puma, panther dvojitý druhu, divoká kočka atd., jež ale na člověka nejdou, jen tehdy, když by je poranil. Za to jejich obětí bývají prasata, drůbež a jiná menší zvířata. Nebezpeční jsou tu: tapir s mláďaty a divoká prasata, když jich je velký houf. Též je tu jeden druh hadů na způsob chřestíše, já ale až posud žádného neviděl.

Též se chci zmínit o opojných nápojích: Rum je zde znamenitý, pivo a víno trochu teplé, nejlépe když si ho člověk sám nadělá, látky k tomu je zde dost. Ananas tu roste od 10 do 25 liber a může se zde velmi lehce vypěstovat; z těch dělá se velice chutný nápoj. Též vás chci upozornit abyste schraňovali všechny možné semena zelinná, ovocná, travná i květinová.

V lesích zde neroste žádná pravá tráva, jest to jako roští a kdo

by nechtěl aby se mu tam usadil plevel, ten by mohl mezi tu divočinu nasít stepní trávu jakou by chtěl. Nepochybují, že by se zde našla jakákoliv pícnina, jako: alfalfa, blue gras a j. Zde užívají brazilský druh trávy, tak zvaný "pava gras" a též nepochybují, že by zde uživil více dobytka na 10 akrech než místama v Soustátí na 160 akrech. Drůbež se tu dobře daří až na to, že má moc nepřátel, jako: oposum, divoké kočky a všeliká jiná havěť a proti tomu se doporučuje dobrý kurník. Tuceť vajec stojí tu 40 centů, máslo 50 centů libra. Každému doporučuji aby si vzal sebou dost pevného šatstva a obuvy, dobrou brokovnici neb rifle a dobrého stavěcího psa; zde bez psa jest skoro nemožno do lesa na hon vyjít, poněvadž vše je skryto v houští a trávě. My se pořádně strojme na výpravu a nijak se nemůžeme dostat k dobrému rifle a bez něj nechceme výpravu podniknout. Též přáli bysme si nějakou pomoc od spolků, abysme se mohli vypravit na druhou výpravu k velké řece Rio Grande. Výprava ta vezme asi 6 neděl času krajinu tu jen poněkud prozkoumat a je spojena s mnoha výlohami a i nebezpečím.

Doufáme, že rodáci naši plně ocení přičinění naše i prospěch společného podniku národního a též dle vašeho uznání se na dále budeme řídit. Též vám dáváme vědět, že po zítřku vyjedem po řece Vavašang k hornímu jejímu toku. Máme zásob sebou asi na měsíc, tak že až se vrátíme, budeme na dobro finančně vyčerpáni, čímž bychom byli nuceni výpravu druhou k velké řece poodložit, když by nám spolek prostředky v čas našeho návratu nemohl zaplatit. Pokračování až se vrátíme. Znamenáme se v úctě vaši oddaní

F. Hejný a V. Jindra.

Pearl Lagoon, Nicaragua, S. A. Ctěnému výboru a spolku: Dáváme vám vědět, že naši rodáci F. Hejný a V. Jindra jsou na výpravě již 14 dnů a bez mála bychom je byli zastihli a mohli jsme být účastní výpravy. Za to teď musíme trpělivě očekávat návratu jejich. Znamenáme se v úctě John Tvrz. Č. Barnaš.

DODGE, Nebr. Ct. redakce: Letošní rok byla zde uzavřena vyšší škola dne 19. června. V české operní síni byla událost tato oslavena, k čemuž dostavila se i velká část českého obecnstva, by spatřila, čeho se může pítí dosíci v naší škole, která slouží městečku k chloubě. Graduanti bylo osm, čtyři Češi a čtyři Američané: Jan Hubenka, Jan Súva, Frank Hrabák, Anna Dostalova, W. Stormer, W. Montgomery, Dottie Glem, Annie Johnson. Slečna Anna Dostalova nebyla přítomna, jelikož asi týden před ukončením školního roku onemocněla. Oslavením dostalo se od obecnstva po každé řeči, které byly výborně předneseny, hlučného potlesku.

Dne 28. června, v pondělí, budou se zde konati volby do školní rady ve školní budově o 8. hodině ranní. K této volbě měli by se dostaviti všichni voliči, neb má býti také česká národnost ve školní radě jak patří zastoupena. Budou se voliti dva členové na tři roky. Ze šesti členů školní rady máme my Češi jednoho, kdežto máme míti aspoň tři, neb v městečku Dodge jest dobrá polovička Čechů a školních dítek jest více jak polovička. Doufejme, že tentokrát si nenechají Češi ujít, co mohou lehce dostat.

Minulý týden dráha F. E. & M. V. darovala \$12,500 těm, kteří přede dvěma roky v Dodge pohořeli, ti však, kteří dráhu onu žalovali a prohráli, nedostanou z této sumy nic.

V pondělí odbýval se pohřeb manželky pana Ignatze Vlasáka

za velkého účastenství okolních sousedů a známých na katolický hřbitov sv. Václava. Pozůstali necht' přijmou soustrast. — V úterý byla veselka pana Fr. Uhra se složenou Marešovou, kde tak dobře zalívali, až jsme dostali pořádný doš, který svažil celé okolí, tak že máme výbornou vyhlídku na drobné obilí. Váš

A. Cecha.

PLASÍ, Nebr. — Ct. redakce: Jak se podobá, nebude letos taková ouroda, jako byla loni. Možná, že nebudou musiti naši překupníci stavět tolik špycharů. Ondy se ve Weston odbývala veselka v rodině p. Fiedlera, která zasluhuje zmínky. Byla to dvanáctá veselka v té rodině, vdávala se poslední dcera p. Fiedlera. Rodiče těši se dosud dobrému zdraví a své dcery všechny dobře započítali. S tím se dojísta málo kdo může pochlibit. Fiedlerovi přijeli sem před 20 roky od Krkonoských hor, od Richlebu. Počasí máme letos tak nestálé, jako ty politikáře. Někde prší, až voda vše běže, a u nás to dodnes praží. Obilí ostane krátké. S jara bylo bláto, mazalo se to a teď bezmála dva měsíce, co nepršelo. Místy ovšem prší, ale my to nepociťujeme. Čekáme na 25. t. m., má přijít březnová mlha, jak selská pravidla předpovídají. Korna se ještě drží. Jarní orba byla moc hrudovatá, tím moc korný nevzešlo. Některá je v zemi nedotknutá. Jak bude v čas lámání? Červenec tu, kdy se obyčejně korna pod kultivatorem ohýbá a letos sotva pod nohama. Musíme doufat.

Jos. Kastl.

PRAGUE, Neb. Ctěná red. Vidím, že neuznáváte za hodna povšimnouti si blábolení P.—du, ale proto přece doufám, že tento můj dopis uveřejníte. Onen plátek vás několikrát podezřívá, že dostáváte "pomazánky" z Prague a vám to vytýká a vás proto zlehčoval, když ale přesvědčil se, že Vy si co chcete objednáte a poctivě zaplatíte, na místě aby křivdu Vám učiněnou napravil, štev zase proti Vám jiným způsobem. Vrcholem drzosti jest však jeho několikrát již opakované tvrzení, že red. P. Z. v minulé kampani dodělal se fiaska se svým řečnickým. To je darebáctví! Že prázdné klasy nejvýše hlavu nosí, je staré české přísloví a že red. P.—du je v domyšlivosti nepřekonatelným, je věcí dobře a dávno známou. Tam kde neměli příležitosti slyšet vás i jeho, mohou snad mu dát víry, ale zde každý ví, že tomu bylo naopak. Když on přijel sem, aby v stínu pana Paldy nabyt trochu lesku, tedy jakmile začal po p. Paldovi blábolit, obecnstvo se rozcházelo a zaslechl jsem poznámky: "Ten by lépe udělal, kdyby mlčel." "Ten to mu druhému to ještě pokazí." — "Kdyby už již raději přestal s těma lejstrama," atd. Když zde později řečnil p. Rosický, měl hojnou návštěvu a až většina přítomných byli populisté, udržel jejich pozornost po půldruhé hodiny do samého konce a často byla jeho řeč provázena všeobecným potleskem. Vůbec uznávalo se všeobecně, že jaktěživa nebyla zde důkladnější politická řeč slyšena. A také jsme toho viděli výsledky. Vzdor tomu, že zde byl pan Hospodský s p. Paldou (p. H. musím ovšem napřed jmenovat) bylo v minulých volbách zde odevzdáno 42 hlasů republikánských, naproti 9 v roce 1892. Tak podobně z Bruno mi známo, že vzbudil tam p. R. nesmírné nadšení svou zřadilou řečí a také tam jevil se výsledek, neboť počet hlasů rep. vzrostl tam ze 41 na 65. Aniž si p. Rosický počínal tak neslušně, jako p. H., kterýž zde pravil: "Až sem přijede řečnit red. P. Z., rozveře velikánská lejstra a dlouhanánské